

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

**Силабус навчальної дисципліни
«Медсестринство у медичній та соціальній реабілітації»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ 2 поверх.
Викладач(-і)	Юшковська Ольга Геннадіївна. Завідувачка кафедри, доктор медичних наук, професор. Плакіда Олександр Леонідович. Доктор медичних наук, професоркафедри. Філоненко Олена В'ячеславівна. Кандидат медичних наук, доцент кафедри. Кравець Світлана Вікторівна. Асистент кафедри. Семененко Олег Валерійович. Асистент кафедри. Шахназарян Камо Едуардович. Асистент кафедри.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552 Коростильова Ганна Юріївна, методист кафедри 0674881405 Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30 E-mail: sportmed@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – є формування знань та практичних навичок, виконання медичних маніпуляцій, дотримання протоколів діяльності сестри медичної з реабілітації.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

Мета дисципліни: Мати навички надання долікарської допомоги, реабілітаційного догляду за пацієнтом, навчання пацієнта і його оточення, допомоги у здобутті рівня незалежності пацієнтом.

Завдання дисципліни:

1. Розрізняти різновиди різних засобів реабілітації в залежності від періоду лікування. здобувач освіти впродовж вивчення дисципліни
2. Розрізняти та демонструвати різні основні та допоміжні прийоми масажу.
3. Визначати та демонструвати: вихідне положення тіла, частини тіла, орієнтовні площини та осі, основні ділянки тіла, порожнини тіла, орієнтовні лінії при дозування фізичного навантаження.
4. Визначати рухові режими на стаціонарному етапі лікування та відновлення.
5. Визначати та характеризувати рухові режими на поліклінічному етапі лікування та відновлення.
6. Демонструвати навички експрес-оцінювання наявності сколіозу у підлітків.
7. Демонструвати вправи для розвитку та укріплення м'язів ший, грудної клітки, живота, спини, верхніх та нижніх кінцівок з урахуванням віку.
8. Визначити індекс маси тіла з урахуванням віку пацієнта.
9. Демонструвати прийоми точкового масажу для зменшення болю в спині.
10. Вміти підібрати допоміжні засоби пересування (ходунки, милиці, палиці).
11. Вміти навчити пацієнта користуватись допоміжними засобами пересування.
12. Визначати основні завдання та програму реабілітаційної медсестринської допомоги для пацієнтів, які перенесли інфаркт міокарді, оперативні втручання на серці.
13. Визначати основні завдання та програму реабілітаційної медсестринської допомоги для пацієнтів з пневмонією на стаціонарному та поліклінічному етапі лікування.
14. Визначати основні завдання та програму реабілітаційної медсестринської допомоги для пацієнтів, які перенесли травму головного та спинного мозку.
15. Визначати основні завдання та програму реабілітаційної медсестринської допомоги для пацієнтів, які перенесли травму кінцівок/ або мали стан після ендопротезування суглобів.
16. Демонструвати вправи для підвищення фізичної активності пацієнтам різних вікових категорій.
17. Демонструвати дихальну гімнастику для пацієнтів з порушенням вентиляційної функції.
18. Дотримуватись конфіденційності при проведенні медсестринських маніпуляцій за призначенням.
19. Демонструвати елементи програми фізичної терапії після перенесеного оперативного втручання за призначенням лікаря ФРМ.
20. Застосовувати реабілітаційну термінологію.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Законодавчі документи, що стосуються охорони здоров'я; - основи менеджменту;
- Методи ефективного спілкування, менеджменту командної роботи;
- Принципи науково-доказової практики;
- Сучасні методи пошуку інформації;
- Принципи роботи з бібліотечними та інформаційними ресурсами;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

- Історію розвитку реабілітації у світі та Україні, основну її термінологію;
 - Основні види та завдання реабілітації;
 - Механізм дії фізичних чинників у реабілітації, їх клініко-фізіологічне обґрунтування застосуванню в діяльності медичної сестри/брата при різних патологіях та функціональних станах;
 - Теоретичні і методологічні основи застосування засобів та методів фізичної терапії/реабілітації для відновлення здоров'я і працездатності дорослих та дітей при різних патологіях та функціональних станах;
 - Методи клінічного та параклінічного дослідження;
 - Основі протипоказання та застереження щодо проведення заходів фізичної реабілітації;
 - Особливості обстеження у фізичній реабілітації, спеціальні тести та шкали;
 - Етичні та юридичні вимоги ведення документації;
 - Особливості зміни показників дослідження залежно від факторів, що впливають на реабілітаційний процес;
 - Заходи фізичної терапії, періоди реабілітації, режими рухової активності;
 - Комплекси лікувальних вправ для дорослих та дітей для відновлення, профілактики та реабілітації;
 - Програми фізичної терапії та особливості реабілітаційного сестринського догляду при найбільш розповсюджених хірургічних та ортопедичних захворюваннях;
 - Програми фізичної терапії та особливості реабілітаційного сестринського догляду в геронтології;
 - Програми фізичної терапії та особливості реабілітаційного сестринського догляду в педіатрії при вроджених вадах розвитку та захворюваннях опорно-рухової системи;
 - Критерії оцінювання ефективності самостійної діяльності;
 - Знати принципи здорового способу життя;
 - Особливості профілактики захворювань та їх ускладнень, травм, неповносправності;
 - Прийоми самообслуговування та догляду;
- Вміти:*
- Визначати потреби пацієнта в різних періодах реабілітації при здійсненні етапів медсестринського процесу;
 - Скласти програму реабілітаційного догляду в різних періодах реабілітації;
 - Визначати режими рухової активності на різних етапах відновлення;
- Використовувати анатомічну термінологію при складанні рекомендації по застосуванню фізичної терапії;
- Дотримуватись законодавства, моральних норм, професійної етики;
 - Формувати власну професійну відповідальність, діяти відповідно до неї;
 - Діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності;
 - Працювати у команді, дотримуватися меж професійної компетентності, етичних та моральних принципів;
 - Демонструвати поведінку, яка сприяє формуванню сприятливої робочої атмосфери;
 - Використовувати традиційні та новітні інформаційно-комунікаційні технології;
 - Вибирати такі доступні ресурси, як електронні бази даних;
 - Демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації інформації;

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

- Застосувати знання на практиці, розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності;
- Пояснити ефективність використання фізичних вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я;
- Пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної терапії/реабілітації;
- Вміти пояснити патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації;
- Використовувати відповідні методи огляду обстеження та тестування, постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта;
- Пояснювати індивідуальну реабілітаційну програму, призначену пацієнту, записувати кількісні та якісні результати роботи з пацієнтом;
- Демонструвати безпечне, ефективне і результативне виконання реабілітаційної програми, проводити оцінку результатів виконання реабілітаційної програми з використанням відповідних засобів вимірювання та модифікувати поточну практичну діяльність;
- Допомогати пацієнту зрозуміти власні потреби та реалізувати їх, навчати пацієнта самообслуговуванню, здоровому способу життя і профілактиці захворювань, травм та неповноправності;
- Інтерпретувати фізикальні, мануальні та інструментальні методи дослідження, отримані попередньо для оцінки стану, здійснення динамічного контролю за станом пацієнтів в період відновлення при різних патологіях та функціональних станах і на їх основні формувати план медсестринського втручання;
- Реалізовувати індивідуальну програму з найбільш ефективних методик фізичної терапії (масаж, лікувальна гімнастика, механотерапія, апаратна фізіотерапія, циклічні фізичні навантаження тощо) на всіх етапах реабілітації (стаціонарному, амбулаторно-поліклінічному, санаторно-курортному) в різних галузях медицини;
- Вибирати необхідний рівень допомоги;
- Моніторити стан пацієнта, передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів;
- Вміти провадити здоровий спосіб життя та навчати цьому пацієнта / клієнта та/або родичів, опікунів, близьких;
- Навчати пацієнта/клієнта прийомам самообслуговування, основам профілактики захворювань та їх ускладнень;
- Навчати опікунів або родичів прийомам догляду за пацієнтом/клієнтом, залучати їх до реабілітаційного процесу;
- Вирішувати ситуаційні задачі та клінічні кейси.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Організація роботи відділень/кабінетів фізичної терапії. Основні періоди реабілітації, їх характеристика. Основні принципи діагностики у фізичній терапії

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

Тема 2. Основи кінезіології, ергономіки та біомеханіки в діяльності реабілітаційної медичної сестри

Тема 3. Основи апаратної фізіотерапії. Преформовані фізичні фактори: їх класифікація та методики застосування в реабілітації

Тема 4. Природні фізичні фактори: їх класифікація та методики застосування в реабілітації. Санаторне-курортне лікування в системі відновного лікування

Тема 5. Основи лікувального масажу. Основні та допоміжні прийоми масажу. Основи використання терапевтичних та фізичних вправ в фізичній терапії/реабілітації при здійсненні медсестринського процесу

Тема 6. Медсестринський процес при реабілітації пацієнтів хірургічного та травматологічного профілів, пацієнтів з травмами головного та спинного мозку

Тема 7. Медсестринський процес при реабілітації пацієнтів ортопедичного профілю

Тема 8. Медсестринський процес при реабілітації пацієнтів з патологією серцево-судинної системи

Тема 9. Медсестринський процес при реабілітації пацієнтів з патологією органів дихальної системи

Тема 10. Медсестринський процес при реабілітації пацієнтів неврологічного профілю

Тема 11. Медсестринський процес при реабілітації дітей та підлітків

Тема 12. Заліковий контроль «Основи медсестринства в реабілітації»

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

2. Медична та соціальна реабілітація: навчально-методичний посібник (I—III р. а.) / С.С. Сапункова, Л.О. Піц, А.Ф. Гутніцька та ін.

3. Ю.Попадюха, В.Кашуба. Біомеханіка просторової організації тіла людини. Сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень. Центр навчальної літератури.-2018.-768 с.

4. Інсульт: інформація для всіх, кого це стосується / авт.-уклад.: Гуляєв Д. В. [та ін.], ред. М.Є. Поліщук; Укр. асоц. боротьби з інсультом [та ін.]. - 5-те вид., переробл. та допов. - Київ: Гуляєв Д.В., 2017. - 66 с.

Додаткова:

1. Біла книга по ФРМ www.euro-prm.org

2. <https://rehabnurse.org/advance-your-practice/publications/journal/journal-ce>

3. Rehabilitation Nursing: Prevention, Intervention, and Outcomes

4. CURRENT Diagnosis & Treatment: Physical Medicine & Rehabilitation/Ian B. Maitin, Ernesto Cruz

5. <https://accessmedicine.mhmedical.com/book.aspx?bookID=1180>

6. https://dec.gov.ua/wpcontent/uploads/images/dodatki/2012_602/2012_602dod4ykpmd.pdf

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), теоретичне тестування, оцінювання виконання тестів, оцінювання активності на занятті.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.
Добре «4»	Здобувач виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
Задовільно «3»	Здобувач виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника.
Незадовільно «2»	Здобувач не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік.

До диф.заліку допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень,

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання

відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.